

Kunnioitetut sotaveteraanit ja lotat, herra ministeri, arvoisat kutsuvieraat, hyvä juhlayleisö.

Minulla on suuri kunnia muistomerkkitoimikunnan ja eri yhteistyötahojen puolesta toivottaa teidät tervetulleiksi Jalkaväkirykmentti 58:n muistomerkkin paljastustilaisuuteen täällä Kiteellä, mikä oli kovin monelle etelä-pohjalaiselle sotilaalle heinäkuussa 1941 myös elämän päättymisen paikka, niin oli käydä myös isälleni, joka haavoittui pahoin heinäkuun 24:s päivä vuonna 1941 Keinosen mäellä, saatuaan vain hetkeä aikaisemmin tietää, että hänen esikoispoikansa Juhani oli syntynyt. Vain sattuma pelasti isäni ruumiskasasta ja se sattuma oli Isojoen kunnanlääkäri, joka vielä huomasi pieniä elonmerkkejä olevan tuossa tutussa miehessä.

Sodan jälkeen, monet ovat yrittäneet saada selville, mikä on ollut se voima, minkä avulla hyvinkin vaikeasti haavoittuneet ovat parantuneet ja useat tutkijat ovat todenneet, että alitajunnassa oleva vahva positiivinen tieto piti monta sotilasta hengissä, kunnes he saivat hoitoa. Oliko näin isänikin tapauksessa? Uskoakseni näin oli, olihan tieto pojan syntymisestä juuri saavuttanut hänet.

Haastatteluissa on usein tuotu esille se, että oli jokin korkeampi voima, joka ohjasi ja tuki Suomea ja Suomen sotilaita näinä vaikeina aikoina. Lainaan Opetusneuvos Topi Luomaa Karijoelta, jonka haastattelema sotilas sanoo:

” Olen monta kertaa pohdiskellut, mikä oli se voima, että suomalaiset kestivät ne vaikeat vuodet. Minulla on se käsitys, että kyllä meillä joku varjelus oli. En ole mikään uskovainen mies, ihan tavallinen suomalainen vain. Mutta näin uskon. Emme olisi muuten Talvisodan Taipaleen, Äyräpään ja Vuosalmen tapahtumista selvinneet, ellei meillä olisi jotain suojelijaa, sellaista, jota ihmisjärki ei oikein tiedä. Me teimme velvollisuutemme, miehet tekivät velvollisuutensa, mutta joku voima siinä oli vielä lisäksi.”

Me olemme kokoontuneet tänne Kiteelle paljastaaksemme muistomerkkin pysyväksi kunnianosoitukseksi kaikille niille henkilöille, jotka jatkosodan aikana palvelivat JR 58:n joukoissa. Jalkaväkirykmentti 58 perustettiin kesäkuussa 1941, Etelä-Pohjanmaan läntisen suojeluskuntapiirin kuuden kunnan, Jalasjärvi, Kauhajoki, Jurva, Teuva, Isojoki ja Karijoki, alueelta. Rykmentin komentajaksi tuli suojeluskuntapiirin päällikkö, everstiluutnantti **Eero Juva**. Esikunta perustettiin Jalasjärvellä. Joukkojen siirrot tapahtuivat rautateitse, esimerkiksi ensimmäinen pataljoona lähti Kauhajoelta 25.6.41 ja saapui lähelle Savonlinnaa Kulenoisiin 29.6.41, mistä 125 kilometrin marssi Kiteelle, Lautakkojärven maastoon, mihin koko rykmentti oli keskitettynä 2.7.41.

Jo parin päivän päästä kenttävartiosta ollut Aholan porukka oli torjunut vihollisen väkivaltaisen tiedustelun alueella ja ensimmäiset karijokiset tappiot: Ensio Harjun, Nikolai Kimpisaloon, Arvo Hautamäen ja Aaro Prosin sota oli päättynyt. Tässä taistelussa kunnostautui erityisesti Hugo Laukkanen kuten myös myöhemmin Luukkolan kivinavetan valtauksessa, missä myös olivat mukana Erkki Aaltonen ja Erkki Pelkonen.

Merkittävä perusasia oli, että nämä miehet tunsivat toinen toisensa, lähtivät samoilta sijoilta, olivat jo siviilielämässä toimineet yhteistyössä keskenään. He olivat toimineet yhdessä nuorisoseuroissa ja suojeluskunnissa, missä maanpuolustushenkeä ja – valmiutta kasvatettiin. Tämä järjestö onnistuttiin ainakin Etelä-Pohjanmaalla pitämään kaikenlaisten poliittisten ääritempoilujen ulkopuolella. Oli syntynyt tieto ja tuntemus sekä luottamus, mikä auttoi merkittävästi tämän isänmaan puolustustehtävissä jatkosodan aikana ja etenkin heinäkuun 1941 hyökkäysvaiheen aikana. Menetykset olivat suuret, ja myöhemmin JR 58:aa jouduttiin täydentämään sotilailla, jotka tulivat eri puolilta maataamme. Kiteen

taistelut koskettivat rajusti pohjalaisia, paljon surua ja murhetta, paljon menetyksiä ja pysyviä vammoja, mitkä jäivät raskaiksi muistoiksi heinäkuusta 1941.

Muistomerkin toteutus on suoritettu kiinteässä ja erittäin hyvin toimineessa yhteistyössä Antti Tukevan johtaman muistomerkkitoimikunnan ja Kiteen kaupungin, Kiteen seurakunnan, rajakillan ja reserviläis- sekä veteraanijärjestöjen kanssa. Tapahtuma liittyy osaltaan Suomi 100 – vuotta ketjuun.

Pian paljastettava muistomerkki jääköön pysyväksi kunnianosoitukseksi JR 58:n joukko-osastossa taistelleille, mutta samalla korostettakoon pysyvän rauhan suurta merkitystä kansakuntien elämässä ja ihmisten hyvinvoinnin kannalta. JR 58:n miehet suorittivat heille määrättyä kansalaisvelvollisuuttaan ja puolustivat kallista isänmaatamme ansiokkaasti ja urhoollisesti suuria menetyksiä kärsien.

Tervetuloa tähän JR 58:n muistomerkin paljastusjuhlaan.

Heikki Ahola

www.heikkiahola.fi

Kiteellä 9.7.2017 JR 58:n muistomerkin paljastusjuhlassa